



MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet Kvarnstenens skola och fritidshem

Läsår 2023/2024

**Antagen
Mariestad
2023-10-20**



Typ av styrdokument:	Plan
Beslutsinstans:	Rektor Kvarnstenens skola
Datum för antagande:	2023-10-20
Diarienummer:	
Dokumentet gäller för:	Kvarnstenens skola
Giltighetstid:	Läsåret 2023-2024
Tidpunkt för aktualisering:	2023
Dokumentansvarig:	Rektor Annelie Norén Hovbjer

Strategi

Översiktligt dokument som beskriver vägval och långsiktiga mål samt utgör grund för prioritering.

Program

Mellanform av strategi och plan. Uttrycker värdegrund och beskriver önskvärd utveckling samt vilka metoder som ska användas.

- **Plan**
Är en instruktion som ger direktiv och beskriver konkreta mål och åtgärder.

Policy

Är kortfattad och uttrycker värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

Riktlinje

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande genom att ge konkret stöd och ange ramar för handlingsutrymme.

Regel

Anger absoluta normer för medarbetarnas och verksamheternas agerande. Är tydliga och tillåter inte tolkningsutrymme

Rutin eller tillämpningsanvisning

Detaljerad instruktion för hur en viss fråga ska hanteras. Innehåller handfasta råd och praktiska rekommendationer. Behandlar hur-frågor.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1. Syfte.....	5
1.2. Ansvar.....	5
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	5
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	5
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	6
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	6
3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår	8
3.1 Metod/kartläggning	8
3.2 Kränkande behandling.....	8
3.3 Sexuella trakasserier	9
3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier.....	10
3.5 Planerade åtgärder för läsåret	13
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	15
4.1 Barns/elevs delaktighet.....	15
4.2 Medarbetares delaktighet.....	15
4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet	15
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	15
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever	15
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev	16
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	17
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling	18
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	18
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	19
6. Referenser	19
7. Bilagor.....	20
7.1 Definitioner.....	20
7.2 Lagstiftning och styrdokument	22
7.3 Anmälningskyldighet	23

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Kvarnstenens plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor för Kvarnstenens skola ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på Kvarnstenens skola	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
Ökad vuxennärvaro i friare utrymmen så som korridor, raster eller matsal.	Ja
Öka samverkan och relation till vårdnadshavare genom att bjuda in till temakvällar under läsåret.	Nej
En stående punkt på dagordningen vid konferens är avstämning kring klimatet i klasserna och reflektion/diskussion kring eventuella nya åtgärder i klassen/på skolan.	Ja
Systematiskt värdegrundsarbete (EQ) kommer att påbörjas och genomföras under HT21, eventuell fortsättning även under VT22. Material från EQ-verkstan.	Delvis
Elevhälsan bjuds in till konferens/arbetslag 2 tillfällen/termin. Där kommer diskussioner och arbete genomföras utifrån normer, mentalisering, NPF etc.	Delvis
”tjej- och killtoalletter” kommer att tas bort från enheten.	Ja
Gemensamt arbete i personalgruppen kring språkbruk. Arbetslag kommer att ta fram material och upplägg för att arbeta med språkbruk och skapa samsyn i personalgruppen.	Nej

Rastaktiviteter.	Ja, ett tillfälle/vecka
Överblick/förtydligande kring skolans rutiner och skolgårdsregler. Elever och vårdnadshavare ges information.	Ja
Hitta enklare kommunikationsvägar och rutin mellan personal på skolan/fritids vid te x byte av klass, elever eller vid olika situationer som uppstår.	Delvis
Omtag kring rast-vårdarnas placering på skolgården (te x rast-vårds-karta).	Delvis
Fritidshemmet har elevintervjuer för att säkerställa trygghet och identifiera risker och hinder.	Ja
Uppdelad förmiddagsrast mellan klasserna.	Ja

2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Under läsår 22/23 inkom 41 kränkingsanmälningar, vilket är en ökning av kränkingsärenden jämfört med föregående läsår. Den största andelen är fysiska kränkningar samt verbala kränkningar. Pojkar dominerar både som utsättare och utsatta. Kränkningarna har skett till störst del på skolgården (50%), i kapprummen (14,9%) och på väg till skogen (14%). Anmälningar har fördelats relativt jämnt över skolans alla klasser och det är ingen klass som ”sticker ut” vad gäller inkomna kränkingsärenden.

Vad gäller antalet kränkingsanmälningar är det fortsatt av stor vikt att skolpersonal gör dessa kränkingsanmälningar för att fånga upp, reda ut och stödja elever som varit utsatta och som utsatt andra för kränkningar. skolpersonalen behöver fortsätta arbetet med att bli bättre och mer vana vid att göra anmälningarna. Skolpersonal behöver ständigt påminnas att genomförandet av kränkingsanmälningarna är ett viktigt led i det åtgärdande, förebyggande och främjande arbetet på skolan som ständigt utvecklas för att öka trygghet bland våra elever.

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Skolpersonal har genomfört flera av planerade insatser föregående år. Skolpersonal ser också att arbetet behöver fortsätta utvecklas och inför nästkommande läsår behöver flertalet planerade åtgärder stå kvar inför det fortsatta arbetet.

Personalen ser att planen mot diskriminering och kränkande behandling behöver bli ett levande dokument som kontinuerligt säkerställs. Arbetet kopplas till kvalitetsverktyget.

Skolpersonal upplever att det finns en vinst med att mötas fysiskt, både mellan personal och mellan personal och vårdnadshavare. Skolpersonal ser det som positivt att skolan kan bjuda in vårdnadshavare till skolan och att samarbetet på så vis kan öka.

Vidare ser skolpersonal att trots arbete med språkbruk i klasserna, så finns det fortsatt ett hårt språkbruk bland eleverna. Detta leder till ett behov av fortsatt arbete kring värdegrund, normer, språkbruk och klimat. Syftet är att alla elever ska känna sig trygga i skolmiljön och att det inte ska förekomma kränkning eller diskriminering.

Under läsåret har skolpersonal haft APT med fokus på normer, utifrån upplägg av skolkurator. Att skolpersonalen fördjupar sig runt arbetet med normer är en viktig punkt inför att arbete med eleverna ska få ett gott utfall. Detta kommer att fortlöpa under nästkommande år.

Konferenser med fokus på mentalisering har genomförts. Arbetet kommer att fortsätta under nästkommande läsår.

Vi har arbetat med EQ i samtliga klasser, materialet har upplevts som enkelt och att skolpersonal kunnat anpassa och välja material utefter klassens behov. Vi fortsätter arbetet under nästkommande läsår.

Skolpersonal har under läsårets gång haft ständiga diskussioner om rast-värdskap och placeringar på skolgården. Även diskussioner kring personal i omklädningsrum upplevs som en viktig fråga. Flera elever kan tycka att det är jobbigt att byta om eller duscha om inte en vuxen finns där och har tillsyn. Vi ser att det i flera grupper finns ett behov av att vara två vuxna kring idrottslektionerna.

Under året har ett trygghetsteam etablerats som består av skolkurator och personal från lågstadiet och mellanstadiet. Syftet med trygghetsteamet är att på ett tydligare och enklare sätt fånga upp och hantera frågor som rör trygghet på skolan. Syftet är att skolpersonal ska kunna fördjupa sig i trygghetsfrågor. Förhoppningen är att detta team ska påverka klimatet bland eleverna på skolan till det positiva och att utfallet inför nästkommande läsår är minskat antal kränkingsärenden samt att eventuella kränkingsanmälningar görs enligt riktlinjerna.

Skolpersonal upplever att dagar som bidrar till aktivitet och glädje i åldersblandade grupper är positiva. Skolpersonal ser att de planerade vänskapsdagarna som brukar infalla under läsåret har en god inverkan på gruppklimatet på skolan och kommer därför att fortlöpa och utvecklas än mer. Skolpersonal ser en positiv respons på samverkan mellan klasserna och stadierna.

Vi ser att det behöver finnas ett mer strukturerat arbete kring det förebyggande, främjande och åtgärdade arbetet vad gäller trygghet på skolan. Planen mot diskriminering och kränkande behandling behöver hållas vid liv och kontinuerligt arbetas efter. Skolpersonal har en vilja att hålla i och hålla ut i det förebyggande och främjande arbetet men ser att det kontinuerligt behöver stämmas av.

Fritids arbetar med elevintervjuer som genomförs varje år. Syftet är att fånga upp elevers tankar och eventuella oro eller otrygghet på fritids. Personalen ser att detta gynnar trygghetsarbetet på fritids och kommer därmed att fortlöpa kommande år.

Flera av de insatserna som genomförts under tidigare år har nu lagts till i skolans rutiner, så som gul väst vid rast-vårdskap, bussvärdar eller genomgång av fasta rutiner vid terminsstarter

Slutsatsen som kan dras av antalet kränkingsanmälningar som inkommit, är att ett aktivt arbete mellan elever och pedagoger är nödvändigt för att säkerställa att förekomsten av kränkingsärenden minskar samt att skolan har många uppmärksamma pedagoger som arbetar aktivt med kränkingsanmälningar, detta måste fortsätta för att skolan ska fortsätta utveckla sitt arbetssätt.

3. Undersök och analysera risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Metod/kartläggning

Skolpersonal har genom trygghetsenkäter, elevintervjuer och trygghetsvandring tagit del av elevernas upplevelser kring kränkande behandling och diskriminering. Vidare har observationer, föregående års kränkingsanmälningar samt föregående års plan analyserats i stöd att upptäcka risker och hinder i verksamheten. Skolpersonal har tillsammans tagit fram planerade åtgärder för läsår 22/23 för att motverka kränkning eller diskriminering.

3.2 Kränkande behandling

Risker och hinder för kränkande behandling	Analys av de orsaker till de risker och hinder för kränkande behandling som upptäcks
<p>Vi ser att risken för kränkningar ökar vid de tillfällen och på de ställen där många elever vistas samtidigt. Det gäller te x korridorer, kapprum, vid köbildning eller friare utrymmen som vid raster eller till och från matsalen. Sammantaget ökar risken för kränkningar vid de tillfällen då vuxna inte har fullständig uppsikt över eleverna.</p> <p>Det finns också risker utifrån elevernas språkbruk. Ett särskilt ovärdat språkbruk förekommer oftare på rasterna.</p> <p>Vi ser också risk för kränkningar på sociala medier och även om detta sker på elevernas fritid, kan barnen påverkas i hög grad under skoldagarna.</p>	<p>Vi har alltid rastvärdar ute under rasterna samt skolpersonal närvarande där barnen vistas där vi ser en ökad risk för kränkningar (matkö, busskö, kapprum etc), för att minimera riskerna. Skolgården är dock stor och uppdelad i två delar (framsidan och baksidan/skogen). I skogen finns skymda ytor där det är svårare för personal att hålla uppsikt.</p>

	<p>Det är viktigt att skolpersonal har en samsyn kring regler och tillvägagångsätt. Om personal har samsyn ökar tryggheten för eleverna då det i större utsträckning bidrar till oro om personal frångår de reglerna som förankrats hos både elever och vårdnadshavare. Det är också viktigt att skolpersonal inte accepterar, utan påpekar olämpliga ordval som används hos eleverna. En utmaning är att få ett fungerande arbetssätt kring detta, men skolpersonal lyfter att samverkan med hemmet är en viktig faktor. Ständiga diskussioner tillsammans med elever är en viktig förebyggande och främjande faktor.</p> <p>Sociala medier är en vanlig faktor där kränkningar kan ske. En viktig faktor är att skolan bör informera både elever och vårdnadshavare om riskerna som finns vilket inte genomfördes i tillräcklig grad föregående läsår. Även om kränkningar sker utanför skoltid, kan konsekvenserna påverka relationerna i skolan och därmed också påverka elevens syn på skoldagarna.</p>
--	--

3.3 Sexuella trakasserier

Risker och hinder för sexuella trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p>Vi ser en ökad risk att kränkningar av denna art kan förekomma i situationer där vuxna inte är nära t.ex. på raster, i omklädningsrum, på badhuset och på sociala medier. Det finns risker i elevernas språkbruk, där ord och termer kan upplevas kränkande eller diskriminerande.</p>	<p>Eleverna tillbringar mycket tid på internet. Bilder och filmer som kränker kan delas och spridas. Ibland skriver eleverna saker till varandra utan att ha förståelse för hur det kan upplevas och tas emot av andra.</p> <p>Skolpersonal försöker upplysa såväl elever som vårdnadshavare på vilka risker som finns på sociala medier. Det är viktigt att skolpersonal pratar om nätetik bland eleverna. Skolpersonal upplever att detta område, samt många fler, tas upp på ett bra sätt i skolans skolmaterial som används. Övergripande behöver man ständigt föra diskussion bland elever och personal på skolan.</p> <p>Idrottsläraren finns på plats före och efter varje idrottslektion.</p> <p>Elever på skolan har ett ovårdat språkbruk där flera ordval direkt kan bedömas som</p>

	olämpliga. Ett fortsatt arbete med språkbruk, kommer att genomföras. Detta genomförs via diskussioner, tydliga förklaringar samt tydliga förhållningsregler samt med stöd av samarbete med föräldrar.
--	---

3.4 Diskrimineringsgrunderna och trakasserier

Risker och hinder för diskriminering och trakasserier	Analys av de orsaker till de risker och hinder som upptäcks
<p>Kön</p> <p>Vi ser att det finns risk för eventuella skillnader i bemötande och förväntningar rörande kön samt betygsättning och bedömning. Vi ser också risker i att eleverna delas upp i grupper utifrån kön där också olika sorts aktiviteter erbjuds.</p>	<p>Vi ser att det är en viktig faktor är att ständigt analysera och uppmärksamma normer bland både personal och elever. Ett fortsatt arbete kommer att fortlöpa under läsåret där fokus är ökad medvetenhet kring könsdiskriminering och övergripande normkritiskt förhållningssätt. Att öka medvetenheten ökar möjligheten för ett könsneutralt arbetsätt. Skolpersonal upplever att ett arbete där eleverna behöver göras medvetna, delaktiga och uppmärksamma i dessa frågor.</p>
<p>Könsöverskridande identitet eller uttryck</p> <p>Vi ser att risker för kränkningar finns i samband med ombyte. Det finns risk för att gruppindelningar görs utifrån en stereotypisk norm. Omklädning och uppdelningar efter kön kan ge konsekvenser för de elever som inte definierar sig som flicka eller pojke.</p>	<p>På Kvarnstenen finns två omklädningsrum utifrån biologiskt kön. Det finns möjlighet att byta om enskilt vid behov.</p> <p>Att öka medvetenhet hos både elever och personal på skolan minskar risken för kränkning utifrån ovanstående. Situationer som omklädning och gruppindelningar utifrån kön kan ge konsekvenser för den eller de elever som inte identifierar sig som tjej eller kille. En ökad kunskap om normer och värderingar hos både elever och personal minskar risken för kränkning eller diskriminering.</p>
<p>Etnisk tillhörighet</p> <p>Risk finns att det är en allt för homogen grupp på skolan och att andra etniska tillhörigheter blir allt mer främmande för eleverna. Vi ser att det finns en risk för kränkning utifrån etisk tillhörighet utifrån att förutfattade meningar kring olika etniska grupper kan</p>	<p>Kvarnstenens skola har en relativt homogen grupp där det förekommer lite skiftande etnicitet. En liten enhet bidrar till en ökad risk för kränkning eller diskriminering, utifrån etnisk tillhörighet. En viktig faktor för att förhindra kränkningar p. g. a. etnisk tillhörighet är att alla vuxna stoppar verbala kränkningar och</p>

<p>förekomma. Vi ser att det finns en risk att olika etniska tillhörigheter kan vara något som känns främmande.</p>	<p>tydligt påvisar att dessa inte tolereras i skolan.</p> <p>Skolan använder sig också av skolmaterial som tar upp och gör eleverna medvetna kring frågor som rör etnisk tillhörighet.</p>
<p>Religion eller annan trosuppfattning</p> <p>Det finns risk för kränkningar, diskriminering och utanförskap i samband med olika högtider. Vi ser risker vid t.ex. skolavslutningar, måltidsservering, fasteperioder och i omklädningsrum. Det finns en risk att skolan planerar aktiviteter som inte alla kan delta i.</p>	<p>Kvarnstenens skola har en relativt homogen grupp där det förekommer lite skiftande religion och trosuppfattning. Elever på skolan har i hög grad en kristen alternativt ateistisk syn på trosuppfattningen. Skolan har också en tradition av att göra särskilda aktiviteter på särskilda högtider så som te x lucia-, påsk eller julfirande. Det finns också en tradition av att ha skolavslutning i kyrkan. Vid dessa tillfällen ökar risken för att känna utanförskap om man har en annan trosuppfattning. Dock är elever med annan trosuppfattning en minoritet på Kvarnstenens skola i nuläget, men vi ser att det finns en risk för dessa att uppleva sig diskriminerade eller kränkta vilka skolpersonal behöver vara ständigt uppmärksammade på för att säkerställa att ingen elev känner sig exkluderad under sina skoldagar.</p>
<p>Funktionsnedsättning</p> <p>Det finns risk för kränkning eller diskriminering utifrån både psykisk och fysisk funktionsnedsättning då detta kan påverka elever och personalens möjlighet att utföra de aktiviteter som skolan har. Bland annat finns stora risker vid mer fristående aktiviteter så som skolgogg och lekdagar. Det finns även risker utifrån nedsatt förmåga inom språk och kommunikation samt att personal saknar adekvat kompetens kring funktionsnedsättning.</p> <p>Skolans lokaler ökar risker för vissa grupper inte skulle kunna inkluderas i tillräckligt hög grad, även om de flesta lokalerna är anpassade efter eventuella fysiska funktionsnedsättningar. Skolans</p>	<p>Skolan försöker anpassa för att alla elever ska kunna vara delaktiga på de aktiviteter som skolan erbjuder, detta sker i högsta möjliga mån.</p> <p>Vissa elever har svårare att hantera t ex friare aktiviteter, där erbjuds så gott det går, extra vuxenstöd till de elever som bedöms vara i behov av det. Vid till exempel utflykter kan det vara svårt att hitta rätt anpassningar för att elever till exempel med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar helt kan vara delaktiga i alla moment. Dock är skolans målbild att den medverkan som kan möjliggöras också ska genomföras.</p> <p>Skolpersonal uppmärksammar också att elever i allt högre grad har en ökad förståelse för såväl fysiska som psykiska funktionsnedsättningar. Detta medför en ökad kunskap och förståelse.</p>

<p>undervisning är inte tillrättalagd för att möta en variation av funktionsnedsättningar.</p> <p>Trots att man försöker undvika stereotypa bilder kring funktionsnedsättningar så finns risk att detta kan förekomma i undervisningen eller i läromedel som används.</p> <p>Risk finns att medverkan i undervisningsmoment på annan plats inte alltid kan möjliggöras, på grund av otillgänglighet eller fortskaffningsmedel. Risk finns utifrån att det inte finns resurser att tillgå för alla elever vilket kan leda till att det blir svårt att möta samtliga individuella behov. Bland annat har skolan också få lediga lokaler/rum som kan tillgås om en elev har behov av att vara ensam.</p>	
<p>Sexuell läggning</p> <p>Det finns risk för kränkning eller diskriminering utifrån språkbruk, val av litteratur samt genom de stereotypa normer som ofta förmedlas till barn och unga samt skolpersonalen. Det finns också risker i att vuxna i skolan inte har kompetens, eller vågar, att möta barns tankar kring sexuell läggning och hjälpa dem att besvara de frågor som kan finnas.</p>	<p>Vi ser att det kan vara extra känsligt för personer på en liten ort att ”sticka ut” eftersom ”alla känner alla”. Elever kan ha tankar och funderingar kring sin egen, eller andras sexuella läggning som kan påverka mående och arbetsro i skolan. Vi måste också arbeta för att våra elever ska ha förståelse för varandras olikheter. Olämpligt språkbruk förekommer och vi vuxna behöver både markera och förklara olämpligheten i att använda orden.</p> <p>Skolan har ett ansvar att belysa för elever te x att ett föräldrapar inte alltid behöver utgöras av en man och en kvinna, utan att det också kan röra sig om samkönade par. Skolans personal behöver ständigt diskutera och vara normkritiska i sitt förhållningssätt, detta görs med stöd av rektor och elevhälsa. Skolmaterial som används bidrar till ökad kunskap och förståelse inom området. Frågor som rör aktuellt ämne finns med i undervisningens material.</p>
<p>Ålder</p>	<p>På Kvarnstenens skola arbetar eleverna ofta i åldersblandade grupper. Eleverna ges då ökat ansvar utifrån ålder och mognad.</p>

<p>Det finns risk för att både yngre och äldre barn känner sig kränkta eller diskriminerade p.g.a. sin ålder. Det kan gälla t.ex. vilka rastaktiviteter som tillåts eller hur regler tillämpas.</p>	<p>Vi ser att vårt vänskapsarbete gett en positiv inverkan på trygghet och gemenskap. Vi ser att den pågående pandemin har en påverkan har gett en negativ inverkan bland eleverna. Skolan kommer att fortsätta ha gemensamma dagar i åldersblandade grupper. Eleverna får även en större trygghet med olika pedagoger genom aktiviteter med fler vuxna.</p> <p>Vi bör förklara för och göra alla elever medvetna om varför en aktivitet kan vara tillåten för en grupp elever, men inte för en annan.</p>
---	--

3.5 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på Kvarnstenen	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Regelbundet EQ-arbete i klasserna	Kontinuerligt under läsåret	Övningar finns i mapp på Teams	Pedagog
Samverkan mellan olika klasser och elevgrupper och skapa glädjefyllda aktiviteter tillsammans	Under läsåret. Planering görs vid uppstart HT23	Vänskapsdagar och arbete tillsammans under skoltid	Pedagoger
Arbete med fokus på normer och språkbruk	Under läsåret 23 - 24	Skolkurator arbetar nära elevgrupper i samråd med lärare	Skolkurator Rektor Pedagoger
Arbete i arbetslag rörande mentalisering	Arbetet fortgår under läsåret	Läser tillsammans en bok och för diskussioner kring innehållet i grupper utifrån stadierna.	Rektor Pedagoger

Planerade förebyggande åtgärder på Kvarnstenen	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Hur?	Ansvarig
Rastaktiviteter	Under läsåret. Varje fredag samt vid möjlighet. Önskvärt med fler tillfällen. Enkla aktiviteter.	Vuxen ansvarar för att styra upp minst en rastaktivitet i veckan. Diskussion förs vidare i arbetslag.	Fritids Rektor Pedagoger
Personalnärvaro vid omklädningsrummen samt diskussion kring samsyn.	Vid APT under HT23	Diskussion om omklädningsrummen och rutiner kring detta.	Pedagoger Rektor
APT/K-dagar rörande samsyn i arbetsgruppen för att öka stabilitet och trygghet hos våra elever.	APT/K-dagar under HT23	Diskussionsfrågor	Rektor Pedagoger
Stående punkter på dagordningen så som klimat på skolan, trygghet etc på konferens och arbetslag.	Varje konferens	Avstämning kring klimat och utvecklingsområden	Pedagoger
Trygghetsteamet arbetar regelbundet med klimat på skolan och fördjupning inom vissa områden, förslag till åtgärder föreslås vid behov.	Arbetet fortgår	Regelbundna träffar under läsåret en gång per månad	Skolkurator Rektor Personalgrup p
Fortsatt arbete med värdegrund, språkbruk etc i klasserna.	Kontinuerligt arbete under läsåret.	Genomgående arbete i klasserna	Pedagoger Stöd av skolkurator
Fortsätta med Teams som kommunikationsväg mellan fritids och skola.	Kontinuerligt lägga in notat och information i teams.	Sekreteraren ser till att spara dokumentet efter avslutat möte.	Fritids Pedagoger Rektor
Planerade åtgärder läggs in direkt i skolpersonalens kalendarium.	Vid terminstart HT23	Planerade datum, åtgärder etc skrivs in på rätt plats i kalendariet.	Rektor

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

Elever görs delaktiga genom trygghetsenkäter, trygghetsvandring, elevråd samt genom diskussioner i klassen tillsammans med pedagog. Fritidshemmet har genom sina årliga elevintervjuer kunnat inhämta elevers synpunkter på trygghet och oro.

4.2 Medarbetares delaktighet

Rektor leder arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling men övrig personal har varit delaktiga i diskussioner och framtagning av planen i stort. Planen har utvärderats och analyserats under VT22 och den fullständiga planen för läsåret 22/23 har sedan förankrats hos all personal under inledningen av HT22 för att säkerställa samsyn.

4.3 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

Vårdnadshavare har genom kontakt med skolan under utvecklingssamtal, möten, via telefon eller mailkontakt bidragit till tankar, funderingar och idéer. Planen finns att läsa på Mariestad kommuns hemsida.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevs mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt

3.	Samtal med berörda barn/elever	Mentor/pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	Mentor/pedagog
5.	Dokumentera händelsen	Mentor/pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur förskolan/skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	Mentor/pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/ information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger/mentorer.	All personal
3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att förskolan/skolan kommer att utreda kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier	Pedagog/mentor
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/mentor/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserier/sexuella trakasserier (utifrån mognad)	Pedagog/mentor

7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda barn/elevs vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/ information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna /sexuella trakasserierna och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserierna /sexuella trakasserierna	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor

6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör kontaktas respektive avdelningschef.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/information av/om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera mentor
B. Personal utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter barn/elev för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter barn/elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera avdelningschef grundskola.

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera grundskolans avdelningschef.

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera grundskolans avdelningschef.

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

^{2,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasserier. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML, gäller även för barn/elever. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar förskolechef/rektorer för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Förskolechef/rektorer ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet**Vid trakasserier och kränkande behandling**

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Utbildningsförvaltningen/Elevhälsa.